

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2007.gada 6.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties pieteicēja SIA „Lattelecom” pilnvarotajam pārstāvim *M.M.* un atbildētāju pārstāvošās iestādes – Konkurences padomes – pilnvarotajai pārstāvei Aivai Lejai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” pieteikuma par Konkurences padomes 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.E02-73 (Prot.Nr.66,4§) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Konkurences padomes 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.E02-73 (Prot.Nr.66,4.§) (turpmāk – Lēmums) nolemts uzlikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” (iepriekšējais nosaukums – SIA „Lattelekom”) (turpmāk - SIA „Lattelecom”) naudas sodu Ls 10 0000 apmērā.

[1.1] Lēmumā konstatēts, ka ar Administratīvās rajona tiesas 2004.gada 17.septembra spriedumu ir atzīts, ka SIA „Lattelecom” ir pārkāpusi Konkurences likuma 13.pantā noteikto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, sniedzot komplekso pakalpojumu „Komforta ISDN”.

[1.2] Lēmumā secināts, ka administratīvā akta izdošana par naudas soda uzlikšanu ir nepieciešama, lai sodītu SIA „Lattelecom” par izdarīto pārkāpumu un atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no pārkāpuma izdarīšanas, kā arī sods ir piemērots un normatīvajā aktā noteikts tiesisks līdzeklis šī mērķa sasniegšanai.

[2] 2006.gada 12.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Lattelecom” (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Konkurences padome (turpmāk – KP) nepamatoti turpināja administratīvo procesu, kas bija noslēdzies ar spēkā stājušos tiesas spriedumu, un nepamatoti vēlreiz uzlika pieteicējam naudas sodu. KP 2004.gada 9.janvārī izdeva administratīvo aktu (lēmums Nr.E02 Nr.3) par pienākuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu. Šo lēmumu pieteicējs pārsūdzēja tiesā un Administratīvā rajona tiesa ar spriedumu lietā Nr.42007304 apmierināja pieteicēja pieteikumu daļā, atzīstot par spēkā neesošu KP 2004.gada 9.janvāra lēmuma Nr.E02 Nr.3 2.punktu un atceļot 3.punktu. Proti, spēkā stājās lēmuma 1.punkts, kas noteica, ka pieteicējs ir pārkāpis dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, taču nestājās spēkā daļā, ar kuru tika uzlikts tiesiskais pienākums un naudas sods.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka Administratīvā procesa likums (turpmāk – APL) neparedz tādu procedūru kā administratīvā procesa atsākšanu, turpinot izpēti lietā, kā arī pēc Administratīvās rajona tiesas sprieduma stāšanās spēkā netika atklāti nekādi jauni apstākļi, ne arī tādi, kas varētu būt par pamatu adresātam labvēlīga administratīvā akta izdošanai. Jebkurš administratīvs akts, kurš nosaka pieteicējam naudas sodu, ir adresātam nelabvēlīgāks, nekā spēkā esošais.

[2.3] Jautājums par naudas soda uzlikšanu nav aplūkojams kā atsevišķs administratīvais process, atrauti no jautājuma par pārkāpuma konstatējumu, jo naudas soda uzlikšana var būt vienīgi kā konstatēta pārkāpuma sekas. Administratīvā rajona tiesa jau ir skatījusi jautājumu par pārkāpuma konstatēšanu un par soda naudas uzlikšanu, kā rezultātā spēkā stājies administratīvais akts, kurā konstatēts pārkāpums un atcelts naudas sods un tiesiskais pienākums. Tādējādi jebkāda atkārtota jautājuma skatīšana, lai arī tikai par naudas soda uzlikšanu, ir jauns administratīvais process, kura uzsākšanai nav pamata APL 88.panta izpratnē.

[2.4] Pieteicējs norāda, ka Konkurences likuma normas būtu jāaplūko kopsakarībā ar administratīvā procesa normām, kas nosaka materiālo normu piemērošanas kārtību, bet KP to darījusi atrauti, tādējādi nonākot pie pieteicējam nelabvēlīgāka risinājuma salīdzinot ar spēkā esošo aktu. Gadījumi, kad iestāde pēc savas iniciatīvas var uzsākt administratīvo procesu, nav tulkojams paplašināti. Pieteicējs uzskata, ka lieta jau ir noslēgusies, stājoties spēkā tiesas spriedumam.

Pieteicējs uzskata, ka Lēmuma izdošanai nebija likumīga pamata un ka Lēmumā KP nav izvērtējusi, vai šādos apstākļos Lēmums par naudas soda piemērošanu ir nepieciešams, piemērots un vajadzīgs leģitīma mērķa sasniegšanai. Lēmumā par naudas soda uzlikšanu nav izvērtēti lietderības apsvērumi.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Konkurences padome - rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst.

[3.1] KP norāda, ka, lemjot jautājumu par naudas soda uzlikšanu, KP izvērtē faktiskos apstākļus un lietderības apsvērumus, kas nepieciešami naudas soda noteikšanai atbilstoši likumdošanai. Tāpat KP norāda, ka tā nav uzsākusi administratīvo procesu lietā no jauna, jo Lēmums daļā par naudas soda uzlikšanu ticis atcelts ar Administratīvās rajona tiesas spriedumu. KP nav rīkojusies pretēji Administratīvās rajona tiesas spriedumam, tā ir rīkojusies atbilstoši tiesas spriedumā minētiem tiesas iebildumiem. Situācijā, kad iestādes lēmums atcelts pilnībā vai kādā tā daļā, pamatojoties uz to, ka nav izvērtēti visi apstākļi, iestādei ir pamats turpināt administratīvo procesu un pārbaudīt visus apstākļus lietā, jo tiesas spriedums nav uzskatāms par tādu, kas „aizvieto” iestādes lēmumu, atceļot to pilnībā. Tiesas spriedumā minētie argumenti nedod pieteicējam tiesības paļauties uz to, ka par konstatēto pārkāpumu vairs nevar tikt piemērots naudas sods, jo no tiesas secinājumiem izriet, ka naudas sods ir nesamērīgi augsts. Lēmums par pārkāpuma konstatēšanu rada tiesiskas sekas. Tieši izdodot lēmumu par naudas soda uzlikšanu, KP lēmums ir ieguvis savu galīgo noformējumu atbilstoši Konkurences likuma 14.panta pirmajai daļai. Neizlemjot jautājumu par naudas soda uzlikšanu, process nevar beigties pats no sevis. Šī jautājuma neizlemšana būtu prettiesiska iestādes pienākumu nepildīšana. Jautājuma izlemšana par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšana ir dažādas lēmuma pieņemšanas stadijas. KP nav uzsākusi administratīvo procesu lietā no jauna, jo lēmums daļā par naudas soda uzlikšanu ir ticis atcelts, bet gan turpinājusi. KP uzskata, ka tā ir pabeigusi administratīvo procesu iestādē, izlemjot jautājumu par naudas soda uzlikšanu.

[3.2] Konkrētajā situācijā bija piemērojami Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.862) 25.punkts, tādēļ KP nebija tiesīga nelemt par Konkurences likuma 12.panta trešās daļas un šo noteikumu piemērošanu. KP, pieņemot Lēmumu, ņēmusi vērā tiesas spriedumā noteikto, un pieņēmusi adresātam labvēlīgāku administratīvo aktu. KP uzskata, ja tiesa būtu lēmusi par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu, tas būtu pretēji administratīvā procesa tiesā būtībai.

[3.3] KP nepiekrīt pieteicēja viedoklim, ka pieņemot Lēmumu KP nav izvērtējusi lietderības apsvērumus. Soda piemērošanas lietderība tika izvērtēta, ņemot vērā Lēmumā minēto.

KP nepiekrīt, ka pieteicējs ir novērsis pārkāpumu, jo atbilstoši iestādes rīcībā esošai informācijai, kas arī tika ņemta vērā, pieņemot Lēmumu par naudas soda uzlikšanu un uzliekot samērīgu sodu, pieteicējs ir izbeidzis pārkāpumu pēc KP 2004.gada 9.janvāra lēmuma pieņemšanas, bet ne novērsis tā sekas.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumā ietverto prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

[5] Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāve pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem, papildus norādot, ka Konkurences likums ir speciālais likums iepretim APL un KP lietu turpināja, pamatojoties uz APL 253.pantu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties pieteicēja un atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvju paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] KP ar 2004.gada 9.janvāra lēmumu Nr.E02 Nr.3 (lietas lapa 17-31) konstatēja, ka SIA „Lattelekom” ir pārkāpusi Konkurences likuma 13.pantā noteikto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, uzlika SIA „Lattelecom” tiesisko pienākumu un naudas sodu LVL 508 389 apmērā, kas ir 0.35% no SIA „Lattelecom” 2002.gada finanšu gada neto apgrozījuma.

[7.2] Administratīvā rajona tiesa ar 2004.gada 17.septembra spriedumu nosprieda atzīt par spēkā neesošu KP 2004.gada 9.janvāra lēmumu E02 Nr.3 daļā par tiesisko pienākumu un atcēla šo lēmumu daļā par naudas soda uzlikšanu.

[7.3] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 11.augusta lēmumu lietā Nr.A42007304 (lietas lapa 41-43) izbeigta apelācijas tiesvedība.

[8] No lietas materiāliem izriet un to neapstrīd arī procesa dalībnieki, ka Lēmums ir pieņemts tajā pašā lietā, pastāvot tiem pašiem apstākļiem, par ko ir stājies spēkā Administratīvās rajona tiesas 2004.gada 17.septembra spriedums lietā Nr.A42007304 (turpmāk – Spriedums).

[9] Lietā ir strīds par to, vai KP pēc Sprieduma spēkā stāšanās pamatoti uzlika SIA „Lattelecom” naudas sodu.

[10] KP norāda, ka pēc Sprieduma un Administratīvās apgabaltiesas lēmuma par apelācijas tiesvedības izbeigšanu spēkā stāšanās, KP ir *turpinājusi lietas izpēti* un pabeigusi to, izlemjot jautājumu par naudas soda uzlikšanu, *nevis uzsākusi jaunu administratīvo procesu*, un tieši ar naudas soda uzlikšanu KP lēmums ir ieguvis savu galīgo noformējumu atbilstoši Konkurences likuma 14.panta pirmajai daļai. KP Lēmumu pamato, norādot, ka atbilstoši normām nav tiesīga pabeigt izpēti, nelemjot par naudas soda uzlikšanu. Tāpat KP norāda, ka administratīvais process iestādē nebeidzas, ja iestādes lēmums tiek pilnībā atcelts. Iestādei ir likumisks pienākums turpināt administratīvo procesu iestādē (lietas lapa 36-40).

Lēmums, kas ir pieteicējam nelabvēlīgs administratīvs akts, citustarp, ir pamatots ar Konkurences likuma 14.panta pirmo un otro daļu. Šī likuma 14.panta pirmā daļa noteic, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 13.panta pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu (pirmā daļa). Savukārt šī panta otrā daļa noteic, ka Konkurences padome var uzlikt tirgus dalībniekiem naudas sodu līdz 5 procentu

apmēram no to pēdējā finansu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 250 latu katram. Minētie līdzekļi ieskaitāmi valsts pamatbudžetā.

Tiesa, izvērtējot Konkurences likuma un APL normas, atzīst, ka pamats administratīvā procesa uzsākšanai no jauna pēc iestādes iniciatīvas ir regulēts APL 88.pantā. APL 88.panta pirmā daļa noteic, ja administratīvais akts stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, iestāde pēc savas iniciatīvas var uzsākt administratīvo procesu no jauna tajā pašā lietā, ja tai kļuvuši zināmi vai ir pieejami jauni pierādījumi, kas var būt par pamatu adresātam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai nekā spēkā esošais administratīvais akts.

No lietas materiāliem izriet, ka ar Spriedumu tika atzīts par spēkā neesošu KP 2004.gada 9.janvāra lēmums E02 Nr.3 daļā par tiesisko pienākumu un atcelts KP lēmums daļā par naudas soda uzlikšanu. Tātad pēc Sprieduma spēkā stāšanās spēkā palika KP 2004.gada 9.janvāra lēmums E02 Nr.3 daļā par to, ka SIA „Lattelecom” ir pārkāpusi Konkurences likuma 13.pantā noteikto dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu. Tāpat lietā nav strīda, ka Lēmums tika pieņemts, pastāvot tiem pašiem apstākļiem lietā un lietā nav kļuvuši zināmi jauni pierādījumi. Līdz ar to tiesa atzīst, ka KP, neatkarīgi no tā, ka KP konkrēto procesu iestādē nosauca par lietas turpināšanu, būtībā no jauna uzsāka administratīvo procesu iestādē, taču KP konkrētajos apstākļos varēja atkārtoti uzsākt administratīvo procesu un lemt par naudas sodu, tikai pastāvot APL 88.pantā norādītajiem apstākļiem un nosacījumiem. Tā kā pēc tiesas sprieduma spēkā ir KP 2004.gada 9.janvāra lēmums E02 Nr.3 tikai daļā par pārkāpuma konstatēšanu, tiesas ieskatā Lēmums par naudas soda uzlikšanu nav vērtējams kā adresātam labvēlīgāks administratīvs akts, jo tas pasliktina adresāta stāvokli, t.i., uzliek par pienākumu samaksāt naudas sodu.

Tiesa atzīst par pamatotu KP viedokli, ka Konkurences likuma 14.pants paredz KP pienākumu, konstatējot pārkāpumu, pieņemt lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu. Tomēr konkrētajā situācijā tiesas ieskatā Konkurences likuma normas ir vērtējamas kopsakarā ar APL normām. APL 15.panta devītā daļa noteic, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka jaunāku vispārējo un vecāku speciālo tiesību normu, vecāko speciālo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl tās mērķis nav pretrunā ar jaunākās vispārējās tiesību normas (normatīvā akta) mērķi. Tiesas ieskatā Konkurences likums, kas stājās spēkā 2002.gada 1.janvārī, ir vērtējams kā speciālā tiesību norma iepretim APL, kas stājās spēkā 2004.gada 1.februārī, kas ir vērtējams kā vispārējā tiesību norma. Līdz ar to KP varēja piemērot Konkurences likuma 14.pantu, ievērojot APL noteikto, t.i., ja administratīvais akts stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, iestāde var uzsākt administratīvo procesu no jauna tajā pašā lietā, ja jauni pierādījumi lietā varētu būt par pamatu adresātam labvēlīgāka sprieduma izdošanai nekā spēkā esošais administratīvais akts.

[11] Tiesas sēdē KP pārstāve norādīja, ka process iestādē tika turpināts, pamatojoties uz APL 253.pantu. APL 253.pants redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā, noteica: „(1) Ja pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu tiesa atzīst par pamatotu, tā attiecīgo administratīvo aktu atceļ pilnībā vai kādā tā daļā vai atzīst to par spēkā neesošu. Administratīvā akta atcelšanas gadījumā tiesa nosaka, ar kuru dienu administratīvais akts uzskatāms par atceltu. (2) Ja nepieciešams, it īpaši ja pirms administratīvā akta atcelšanas vai atzīšanas par spēkā neesošu uzsākta tā izpilde, tiesa spriedumā norāda, kādā veidā iestādei jānovērš uzsāktās izpildes sekas, un uzdod iestādei šajā nolūkā noteiktā termiņā veikt konkrētas darbības. (3) Likumā paredzētajos gadījumos tiesa var grozīt administratīvo aktu un noteikt konkrētu tā saturu. (4) Ja tiesa atzīst pieteicēja tiesības uz atlīdzinājumu, tā spriedumā uzdod izmaksāt pieteicējam atlīdzinājumu un nosaka

tā apmēru". Tiesa noraida šo iebildumu kā nepamatotu, jo tās ieskatā minētā norma regulē tiesas, nevis iestādes darbību.

[12] Līdz ar to tiesa atzīst, ka KP Lēmums ir vērtējams kā APL 88.pantam neatbilstošs un prettiesisks, t.i., ir pieļauta būtiska procesuālā kļūda, neievērojot tiesību normas par administratīvā akta izdošanas procesu. Ņemot vērā iepriekš minēto tiesa atzīst, ka Konkurences padomes 2005.gada 30.novembra lēmums Nr.E02-73 (Prot.Nr.66,4§) ir atceļams.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Šajā lietā ir pamats piespriet no atbildētāja valsts nodevu. Atbildētājs šajā lietā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 34.panta pirmajai daļai ir Latvijas Republika.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” pieteikumu par Konkurences padomes 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.E02-73 (Prot.Nr.66,4§) atcelšanu.

Atcelt Konkurences padomes 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.E02-73 (Prot.Nr.66,4§) no tā pieņemšanas dienas.

Uzlikt par pienākumu atbildētājam – Latvijas Republikai – atlīdzināt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Lattelecom” samaksāto valsts nodevu Ls 10 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese

(paraksts)

D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvā rajona tiesa

Tiesnese _____ D.Ābele

Rīgā, 2007.gada 6.septembrī